

99. Nowe stanowiska *Leioderus kollari* REDTB. (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce

New localities of *Leioderus kollari* REDTB. (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland

Leioderus kollari to gatunek uchodzący za jeden z najrzadszych wśród kózkowatych Europy Środkowej i Polski. Z tego powodu doczekał się szczegółowych badań uwieńczonych monograficznym opracowaniem, do którego odsyłamy zainteresowanych (GUTOWSKI J. M., 1988: Studies on morphology, biology, ecology and distribution of *Leioderus kollari* REDTB. (Coleoptera, Cerambycidae). Pol. Pismo Entomol., 58, 2: 309–357). Gatunek ten znalazł się też w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt”, w kategorii „gatunki rzadkie”.

Rozsiedlenie *L. kollari*, jak wynika z naszych doświadczeń i przeglądu literatury, nie jest jeszcze wystarczająco poznane, a to głównie z powodu jego ukrytego trybu życia (aktywność przede wszystkim nocna, wysoko w koronach drzew). Tradycyjne metody odłowów kózkowatych – na upatrzonego, czerpakiem entomologicznym – zupełnie nie zdają egzaminu w odniesieniu do tego gatunku. Natomiast dobre efekty przynoszą hodowle z pozyskanego, zasiedlonego materiału lęgowego larw oraz odłow w odpowiednich zbiorowiskach leśnych z wykorzystaniem światła sztucznego jako przynęty.

Ten subpontyjski gatunek znany był dotąd w Polsce jedynie z Puław (informacja z końca XIX wieku) i z Puszczy Białowieskiej (jedno z najliczniejszych stanowisk w całym jego zasięgu).

Tutaj podajemy dalsze 3 stanowiska:

- Żagań (UTM WT21), 20 V 1993, 1 ♂ złowiony do samolówki świetlnej, leg. M. BUNALSKI et J. NOWACKI (dziękujemy kolegom za udostępnienie okazu), in coll. J. M. GUTOWSKI;
- rez. „Bachus” ad Chełm (FB68), ponad 10 okazów wyhodowano z larw zebranych zimą 1993 w gałęziach (ø 3–10 cm) klona zwyczajnego *Acter platanoides* L., leg. et cult. M. HOŁOWIŃSKI;
- Hańsk (FB69), 9 exx wyhodowano (od 7 II do 19 III 1994, w mieszkaniu) z larw na *A. platanoides*, pozyskanych 10 XII 1993, leg. et cult. M. HOŁOWIŃSKI. W miejscowości tej znajduje się jeszcze kilka starych klonów z widocznymi żerowiskami *L. kollari* na konarach.

Zaobserwowane szczegóły biologii nie odbiegały od przedstawionych w pracy GUTOWSKIEGO (1.c).

Stanowisko z Żagania jest nowym dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej i jednocześnie pierwszym w zachodniej Polsce. Uściśla ono przebieg zachodniej granicy zasięgu tego gatunku.

Jest prawdopodobne, że dalsze umiejętne poszukiwania tego gatunku przyniosą odkrycie nowych stanowisk. Wskazane byłoby także przejrzanie pod tym kątem wszystkich kolekcji *Cerambycidae*, bowiem gatunek ten bywa czasem mylony z jasnymi (brunatnymi) formami *Phymatodes testaceus* (L.).

JERZY M. GUTOWSKI, Białowieża
MAREK HOŁOWIŃSKI, Macoszyn